

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет перекладознавства

Кафедра української філології та славістики

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчально-виховної роботи
М. І. Соловей
« 23 » червня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасна українська літературна мова

галузь знань	24 Сфера обслуговування
спеціальність	242 Туризм
освітній рівень	перший (бакалаврський)
освітня програма	Туристичне обслуговування
статус дисципліни	нормативна

Форма здобуття освіти	денна
Навчальний рік	2021 – 2022
Семестр	I
Кількість кредитів ЄКТС	3
Мова навчання	українська
Форма підсумкового контролю	залік

КИЇВ – 2021

Розробник:

Пашинська Л. М., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української філології та славістики

Схвалено на засіданні кафедри української філології та славістики, протокол № 20 від 17 червня 2021 року

Завідувач кафедри З. О. Валюх

Схвалено на засіданні вченої ради факультету перекладознавства, протокол № 12 від 23 червня 2021 р.

Голова вченої ради факультету Л. Я. Зсня

1. Мета вивчення дисципліни – поглибити знання студентів із сучасної української мови, сформувати в них погляд на мову як на системно-структурне явище, допомогти їм глибше оволодіти мовними формами, активізувати їхнє вміння спілкуватися українською мовою в різних соціокомунікативних ситуаціях.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану) 3 кредитів ЄКТС;

90 год., у тому числі:

лекції – 8 год.

семінарські заняття – 0 год.

практичні заняття – 22 год.

консультації – 0 год.

самостійна робота – 60 год.

3. Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни:

3.1. Знати :

- основні теоретичні відомості про українську мову, її системно-структурну організацію; властивості одиниць різних рівнів;
- головні фонетичні зміни, що відбуваються в процесі мовлення;
- принципи українського правопису;
- принципи перенесення найменування;
- особливості класифікацій слів української мови за походженням, уживанням, активністю функціонування в мовленні;
- джерела синонімії, антонімії, омонімії як лексико-семантичних явищ;
- знати різні типи фразеологічних одиниць, принципи стилістичної організації лексики, класифікації стилів сучасної української мови.

3.2. Вміти :

- аналізувати лексику за зазначеними вище ознаками;
- визначати прямі й переносні типи лексичних значень;
- характеризувати тип переносного значення слова;
- з'ясовувати походження слів;
- диференціювати різні типи фразеологічних одиниць;
- вільно спілкуватися українською мовою і вміло добирати лексику відповідно до жанрового і стильового спрямування висловлювання;
- утворювати потрібні граматичні форми, правильно відмінювати запропоновані словоформи;
- визначати лексико-граматичні, структурні, значеннєві розряди окремих частин мови тощо;
- аналізувати різні види простого, складного речення і складного синтаксичного цілого, розрізняти диференційні ознаки синтаксичних одиниць;
- схематично представити різні типи складних речень і складних синтаксичних конструкцій, правильно оперувати знанням принципів пунктуації.

3.3. Володіти елементарними навичками:

аналізу мовних одиниць, розмежування однозначних і багатозначних, омонімічних і полісемічних слів; роботи з лексикографічними джерелами, зокрема знаходити потрібну інформацію в різних типах лінгвістичних словників (тлумачних, орфографічних, етимологічних тощо).

4. Анотація навчальної дисципліни:

Навчальна дисципліна «Сучасна українська літературна мова» розрахована на фахове ознайомлення студентів із теоретичними і практичними аспектами структури української мови на сучасному етапі її функціонування та формування у студентів фахових компетентностей

володіння сучасними орфографічними, орфоепічними, графічними, лексичними, фразеологічними, пунктуаційними нормами, набуття практичних навичок використання тих чи тих виражальних засобів відповідно до сучасних норм, подолання недосконалого білінгвізму студентів, а також набуття вміння вільного спілкування в різних соціокомунікативних сферах.

5. Завдання (навчальні цілі) полягають у формуванні у студентів компетентностей, у тому числі:

Загальні компетентності:

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК04. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК08. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК09. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми.

ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК14. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК15. Здатність зосереджуватися на результатах при виконанні завдань та вміння їх презентувати.

ЗК16. Здатність використовувати професійну термінологію, оперувати туристичною інформацією, вести дискусію та передавати власну думку в усній і письмовій формах.

Фахові компетентності:

ФК18. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ФК26. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.

ФК29. Здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни:

Результат навчання(1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність і відповідальність)		Форми (та / або методи і технології навчання)	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання(за необхідності)
Код	Результат навчання		
1.1.	Знання норм сучасної української літературної мови та спеціальною термінологією	Практичні заняття, самостійна робота	Вправи, тести
1.2.	Знання типів словників відповідно до завдань опису мовного матеріалу	Практичні заняття, самостійна робота	Робота зі словниками, дослідницькі завдання
2.1.	Уміння користуватися нормами сучасної української літературної мови	Практичні заняття, самостійна робота	Вправи
2.2.	Уміння користуватися лексикографічними працями відповідно до навчальних чи професійних завдань	Практичні заняття, самостійна робота	Вправи на аналіз мовного матеріалу
3.	Здатність співпрацювати з іншими комунікантами задля реалізації	Практичні заняття, самостійна робота	Усні виступи

	колективного професійного завдання		
4.	Автономність під час виконання індивідуальних завдань	Практичні заняття, самостійна робота	Тести

7. Співвідношення очікуваних результатів навчання з дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін, які не входять до блоків спеціалізації)

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання з дисципліни (код)					
	1.1	1.2	2.1	2.2	3	4
ПРН11. Володіти державною та іноземною (ними) мовою (мовами), на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності	+		+			
ПРН12. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг	+	+	+	+		+
ПРН23. Зосереджуватися на результатах при виконанні завдань та вміти їх презентувати					+	+
ПРН24. Використовувати професійну термінологію, оперувати туристичною інформацією, вести дискусію та передавати власну думку в усній та письмовій формах	+		+		+	+

8. Система оцінювання результатів навчання студентів (критерії оцінювання результатів навчання та засоби діагностики навчальних досягнень студентів)

Система модульно-рейтингового контролю результатів навчання студентів для дисципліни «Сучасна українська літературна мова» має таку структуру:

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – залік	1. Аудиторна та самостійна навчальна робота студента	50
		2. Модульна контрольна робота (МКР)	50

8.1.Форми та критерії оцінювання студентів:

1- семестрове оцінювання.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються «0».

Критерії оцінювання аудиторної роботи студентів.

Аудиторна робота студентів включає семінарські та/або практичні заняття.

«5» студент демонструє вільне володіння матеріалом теми семінару; вміє самостійно

знайти відповідь на проблемні запитання, спираючись на лекційний матеріал та першоджерела; вміє вводити та використовувати власні класифікації, аналізувати, робити власні висновки; здатен встановлювати міжтематичні та міжпредметні зв'язки.

- «4» студент демонструє задовільне володіння матеріалом теми семінару; відповідь на проблемні запитання знаходить за допомогою викладача, спираючись на лекційний матеріал та вивчення першоджерел; допускає несуттєві (які кардинально не міняють суть) помилки у визначенні понять та категорій і т.і.
- «3» студент частково володіє матеріалом теми семінару; формулюючи відповідь на питання, репродуктивно відбиває зміст лекційного матеріалу та/або основного підручника; допускає помилки у визначенні понять та категорій і т.і.; нездатний знайти відповідь на проблемні запитання, чи вирішити проблемні завдання;
- «2» студент демонструє нездатність розкрити питання семінару; допускає багато суттєвих помилок у визначенні понять та категорій і т.і.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів.

Позааудиторна самостійна робота студентів включає виконання завдань, які пропонуються викладачем.

- «5» робота виконана правильно і самостійно, відбиває належний рівень знань, та сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань.
- «4» робота виконана самостійно, містить несуттєві помилки, відбиває належний рівень знань сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань.
- «3» робота виконана, але містить помилки, відбиває недостатній рівень знань та недостатню сформованість практичних навичок; оформлення роботи не в повній мірі відповідає вимогам, що висуваються для даного типу завдань.
- «2» виконана робота не відповідає вимогам, які вказані вище як критерії для виставлення позитивної оцінки.

Рейтинговий бал за роботу протягом семестру обчислюється шляхом помноження середнього арифметичного оцінок за аудиторну та самостійну роботу студента (середнє арифметичне округлюється до десятої частки) на 10*.

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на 10¹. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити 50.

2 - рубіжний контроль.

Модульна контрольна робота (МКР) є складником семестрового рейтингу. Вона оцінюється в 4-бальній системі («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»)). Ці оцінки трансформуються в **рейтинговий бал за МКР** у такий спосіб:

- «відмінно» – 50 балів;
- «добре» – 40 балів;

¹Наприклад, протягом семестру студент отримав за аудиторну та самостійну роботу такі оцінки: «5», «3», «5», «4», «5», «4». Середня арифметична оцінка становить 4,33, з округленням до десятої частки – 4,3. Отриману оцінку множимо на коефіцієнт $10 : 4,3 \times 10 = 43$. Це число є рейтинговим балом студента за роботу протягом семестру.

«задовільно»– 30 балів;
 «незадовільно» – 20 балів;
 нез'явлення на МКР – 0 балів.

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового бала за роботу протягом семестру і рейтингового бала за МКР.

3- підсумкове оцінювання (залік).

8.2.Організація оцінювання (обов'язково навести порядок організації передбачених робочою програмою навчальної дисципліни форм оцінювання із зазначенням орієнтованого графіка оцінювання):по завершенню I семестру першого курсу бакалаврату з дисципліни «Сучасна українська літературна мова» проводиться залік.

8.3.Шкала відповідності оцінок

Відмінно	A	90-100	ЗАРАХОВАНО
Добре	B	82-89	
	C	75-81	
Задовільно	D	66-74	
Незадовільно	FX	0-59	НЕ ЗАРАХОВАНО

9. Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ з/п	№ і назва теми (включно із темами, що винесені на самостійне опрацювання)	Кількість годин							
		Денна форма				Заочна форма			
		Разом	у тому числі			Разом	у тому числі		
лекції	семінарські / практичні заняття		само-стійна робота	лекції	семінарські / практичні заняття		само-стійна робота		
<i>Модуль 1</i>									
Змістовий модуль 1. Фонетико-орфографічна система сучасної української літературної мови та її лексико-семантичний і фразеологічний рівні. Морфологічна структура сучасної української мови.									
1	Фонетика, графіка, орфоєпія, орфографія сучасної української літературної мови	14	2	2	10				
2	Морфеміка і словотвір	8		2	6				
3	Лексикологія. Лексикографія	8		2	6				
4	Фразеологія	6		2	4				
5	Іменні частини мови (іменник, прикметник, числівник, займенник)	14	2	2	10				
6	Дієслово. Незмінювані частини мови (прислівник, службові частини мови, вигук).	12		2	10				

	Разом годин за модулем 1	62	4	12	46				
Змістовий модуль 2. Синтаксис простого і складного речень.									
1	Просте речення. Пунктуація простого речення	14	2	4	8				
2	Складне речення. Пунктуація складного речення	12	2	4	6				
	МКР	2		2					
	Разом годин за модулем 2		4	10	14				
	Усього годин	90	8	22	60				

10. Рекомендовані джерела (у тому числі Інтернет-ресурси)

Основна (базова):

1. Авраменко О.М. Було - стало: зміни в правописі. – К.: Даринка, 2019. – 40 с.
2. Блажко М., Омельчук С. Правописний практикум з української мови. Норми нової редакції «Українського правопису». – К.: Грамота, 2020. – 224 с.
3. Бодик О., Рудакова Т. Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія. – К., 2019. – 416 с.
4. Васенко Л.А., Дубічинський В.В., Кринець О.М. Фахова українська мова. – К., 2019. – 272 с.
5. Городенська К.Г. Українське слово у вимірах сьогодення / Ін-т укр. мови НАН України. – К.: КММ, 2014. – 124 с.
6. Лаврінець О., Симонова К., Ярошевич І. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір. Морфологія. – К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2019. – 524 с.
7. Пашинська Л.М. Сучасна українська мова. Навчально-методичний посібник для практичних занять та самостійної роботи студентів. – Ч. 1. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2013. – 284 с.
8. Пашинська Л.М. Сучасна українська мова. Навчально-методичний посібник для практичних занять та самостійної роботи студентів. – Ч. 2. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2014. – 248 с.
9. Сучасна українська літературна мова : підручник / А. П. Грищенко, Л. І. Мацько, М. Я. Плющ, Н. І. Тоцька [та ін.]. / За ред. А. П. Грищенка. – К.: Вища шк., 2002. – 439 с.
10. Сучасна українська літературна мова : підручник / О. Д. Пономарів, В. В. Різун, Л. Ю. Шевченко [та ін.]. / За ред. О. Д. Пономарева. – К.: Либідь, 2005. – 488 с.
11. Сучасна українська літературна мова: Лексикологія. Фонетика : підручник / А. К. Мойсієнко, О. В. Бас-Кононенко, В. В. Бондаренко [та ін.]. – К.: Знання, 2013. – 340 с.
12. Сучасна українська літературна мова: підручник / М. Я. Плющ, С. П. Бевзенко, Н. Я. Грипас [та ін.]. / Заред. М. Я. Плющ. – К.: Вища шк., 2005. – 430 с.
13. Сучасна українська літературна мова: У 5-ти кн. / За заг. ред. І. К. Білодіда – К.: Наук. думка, 1973. – Кн. 4: Лексика і фразеологія. – 440 с.
14. Сучасна українська літературна мова: Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Лексикографія : навч. посібн. / О. І. Бондар, Ю. О. Карпенко, М. Л. Микитин-Дружинець. – К.: Академія, 2006. – 368 с.
15. Український правопис. – К.: Наукова думка, 2019. – 392 с.
16. Хворостяний І. Українська мова. Лайфхаки. – К., 2020. – 288 с.
17. Школа Г.М. Сучасна українська літературна мова: навчально-методичний посібник для практичних занять та самостійної роботи студентів. – К.: КНЛУ, 2021. – 130 с.
18. Юшук І. П. Українська мова : посібн. для студентів вишів / І. П. Юшук. – К.: Вища школа, 2004. – 623 с.

Додаткова:

1. Бевзенко С.П. Українська діалектологія / С. П. Бевзенко. – К. : Вища шк., 1980. – 245 с.
2. Дубічинський В. В. Українська лексикографія: історія, сучасність та комп'ютерні технології / В. В. Дубічинський. – Харків, 2004. – 143 с.
3. Зорівчак Р. П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія (на матеріалі перекладів творів української літератури англійською мовою) / Р. П. Зорівчак. – Л. : Вид-во Львів. ун-ту, 1989. – 216 с.
4. Колоїз Ж. В. До питання про диференціацію основних понять неології / Ж. В. Колоїз // Вісник Запорізького ун-ту : Філологічні науки. – Запоріжжя, 2002. – № 3. – С. 78–83.
5. Колоїз Ж. В. Українська okazionalna derivaція : монографія / Ж.В. Колоїз. – К. : Акцент, 2007. – 311 с.
6. Лисиченко Л. А. Лексикологія сучасної української мови. Семантична структура слова / Л. А. Лисиченко. – Харків : Харк. ун-т, 1977. – 114 с.
7. Москаленко А. А. Нарис історії української лексикографії / А. А. Москаленко. – К., 1961. – 265 с.
8. Скрипник Л. Г. Фразеологія української мови / Л. Г. Скрипник. – К. : Наук.думка, 1973. – 280 с.
9. Тараненко О. О. Новий словник української мови (концепція і принципи укладання словника) / О. О. Тараненко– К. : [б.в.], Кам'янець-Подільський: [б.в.], 1996. – 172 с.
10. Ужченко В. Д. Фразеологія сучасної української мови : навч. посібник / В. Д. Ужченко, Д. В. Ужченко. – К. : Знання, 2007. – 494 с.
11. Українська мова : енциклопедія / [редкол.: В. М. Русанівський, О. О.Тараненко]. – К. : Укр. енциклопедія, 2000, 752 с.
12. Ющук І. П. Лексика української мови : навч. посіб. / І. П. Ющук. – К.: КМУ, 2002. – 130 с.

11. Додаткові ресурси:

1. Ділова українська мова. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1973042038349/dokumentoznavstvo/dilova_ukrayinska_mova
2. Капелюшний А. Практична стилістика української мови. – Львів, 2001. – Режим доступу: http://shron.chtyvo.org.ua/Kapeliushnyi_Anatolii/Praktychna_stylistyka_ukrainskoi_movy.pdf.
3. Лінгвістичний портал з української мови. – Режим доступу: <http://mova.info>.
4. Мовознавство. – Режим доступу: <http://litopys.org.ua/>
5. Підручник. Сучасна українська літературна мова (Шевчук С.) – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/1584072040522/dokumentoznavstvo/suchasna_ukrayinska_literaturna_mova_-_shevchuk_sv
6. Світ слова: фонетика. – Режим доступу: <http://svitslova.com/mova/fonetyka-grafyka.html>
7. Стилiстика української мови. – Режим доступу: <http://oldukrajnistika.upol.cz/Docs/Stylistyka.htm>
8. Українська мова. – Режим доступу: <http://www.linguist.univ.kiev.ua/WINS/pidruchn/imen/vlad.htm>
9. Українська мова: Енциклопедія. – Режим доступу: <http://litopys.org.ua/>
10. Український лінгвістичний портал: «Словники України» on-line. – Режим доступу: <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>
11. Уроки державної мови. – Режим доступу: <http://mova.kreschatic.kiev.ua/index.html>.

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання якого передбачає навчальна дисципліна (за потребою).